

посоки, като прѣминува отъ една страна цѣлъ Америкѣ надлъжъ стига въ мысъ Хорнъ, който отдѣля два-та океана, Атлантически и Тихий; отъ друга страна прѣзъ цѣлъ Азіѣ и Африкѣ достига въ мысъ Добра-Надеждѣ, който отдѣля сѣще така два океана: Атлантически и Индійскій. Съ тоя начинъ прѣдѣля Вселеннѣ на двѣ части тая връвлица отъ планины, въ които ся съединяватъ различни-ти планинскы рядове отъ всякоѣ Голинѣ, около срѣдѣ-тѣ на които достигуватъ най-высоки; както: Альпы въ Европѣ, Гималайскы и Тибетскы планины въ Азіѣ. Отъ тѣхъ пакъ като ся съгледватъ подобно центрѣ въ всякоѣ Голинѣ распростиратся негови-ти различни планинскы рядове, които провлачвани спорядъ раличны посоки съставляватъ по мѣста-та планины-ты отъ различнѣ высочинѣ и гелѣминѣ, чуку-ты, хльмове-ты, поляны-ты и полета-та на различно пространство, съ които ся прѣдѣля съобразеніе-то възъ равнинѣ-тѣ на населеннѣ-тѣ Земѣ, пѣстрися климатъ-тѣ на поляны-ты колко-то камъ топлинѣ или студѣ, дебелнѣ или тънкость, влажность, или сухость и рѣдкость на въздуха, чястность или врѣлость или умѣренность на вѣтрове-ты и слѣд., които имѣтъ вліяніе и въ естественый и въ политическый животъ на жителе-ты, както и за пороженіе-то на техны-ты естествены и умствены силы. Тая естествены дѣленія на планины-ты ся употрѣбляватъ повече и въ естествены-ты слокове на дръжавы-ты още и на самы-ты народы.

148 Волкани. Между планины-ты има и нѣкои огнедышны, сир. исврѣлятъ огнь по врѣмя, и дымъ беспрѣстанно. Кога ся случяватъ избухнуванія-та на огня, поврѣщатъ не само огнь, обаче и пепель, стогрѣщени каменіе, лавы или растопены вещества, които слазятъ като огнены рѣкы отъ рѣбра-та на тѣхъ планины. Чясто заедно съ избухнуванія-та ся случяватъ и земетрѣсенія, станваны отъ наблѣнсканы-ты пары въ